

การปฏิเสธความในภาษามือไทยของโรงเรียนเตรงกูเสถียร

นางสาว สุวรรณา ประดับวิมลนางกูร

สถาบันวิทยบริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาศาสตร์ ภาควิชาภาษาศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2541

ISBN 974-332-412-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

DENIAL IN THE THAI SIGN LANGUAGE OF SETHSATIAN SCHOOL

Miss Suwanna Pradapwattanangune

สถาบันวิทยบริการ

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Linguistics**

Department of Linguistics

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1998

ISBN 974-332-412-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์
โดย
ภาควิชา
อาจารย์ที่ปรึกษา

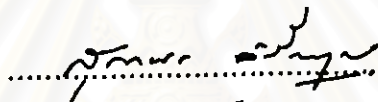
การปฏิเสธความในภาษามือไทยของโรงเรียนเศรษฐเสถียร
นางสาวสุวรรณา ประดับวิวัฒนากร
ภาษาศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร. ปราณิ กุลละวณิชย์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

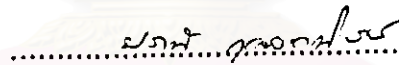

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชุตินวงศ์)

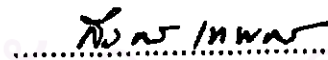
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุภาพร ลักษณีนานาวิน)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. ปราณิ กุลละวณิชย์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิ่งกาญจน์ เทพกาญจนนา)

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สุวรรณา ประดับวันนางกูร : การปฏิเสธความในภาษามือไทยของโรงเรียนเศรษฐเสถียร (DENIAL IN THE THAI SIGN LANGUAGE OF SETHSATIAN SCHOOL) อ. ที่ปรึกษา : รศ.ดร. ปราวณี กุลธระวิชัย . 120 หน้า. ISBN 974-332-412-7.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษารูปปฏิเสธในภาษามือไทย โดยมีสมมติฐานว่ารูปเหล่านี้มีการใช้แตกต่างกันขึ้นอยู่กับสมมติฐานเบื้องต้นในขอบเขตการปฏิเสธในส่วนของผู้พูดและความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง ในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างสถานการณ์โดยใช้เงื่อนไขทางวัฒนธรรมสำหรับวัฒนธรรมปฏิเสธความเป็นตัวกำหนดองค์ประกอบต่างๆ ในสถานการณ์นั้นๆ และกำหนดให้ผู้บอกภาษาเป็นผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์ที่ต้องใช้รูปปฏิเสธในภาษามือ ผลของการวิจัยพบว่า มีรูปท่ามือที่แสดงการปฏิเสธทั้งสิ้น 17 ท่ามือ แยกเป็นท่ามือที่มีความหมายปฏิเสธ 7 ท่ามือ และท่ามือที่เป็นคำศัพท์แสดงความหมายตรงกันข้าม 10 ท่ามือ ถ้าพิจารณาจากข้อสมมติฐานเบื้องต้นในขอบเขตการปฏิเสธ ท่ามือเหล่านี้มีการใช้ที่แตกต่างกัน บางรูปใช้เฉพาะการปฏิเสธภาคประธาน บางรูปใช้เฉพาะการปฏิเสธภาคแสดง ถ้าพิจารณาจากความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง รูปท่ามือปฏิเสธแบ่งได้เป็น 3 ประเภทคือท่ามือที่ใช้ปฏิเสธกับผู้ฟังที่ไม่สนิทเท่านั้น ท่ามือที่ใช้ปฏิเสธกับผู้ฟังที่สนิทเท่านั้น และท่ามือที่ใช้ปฏิเสธกับผู้ฟังโดยไม่จำกัดความสัมพันธ์กับผู้พูด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ภาษามือไทย

สาขาวิชา

ปีการศึกษา 2541

ลายมือชื่อนิติกร นิติกร

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา รศ.ดร. ปราวณี กุลธระวิชัย

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C811047 : MAJOR LINGUISTICS

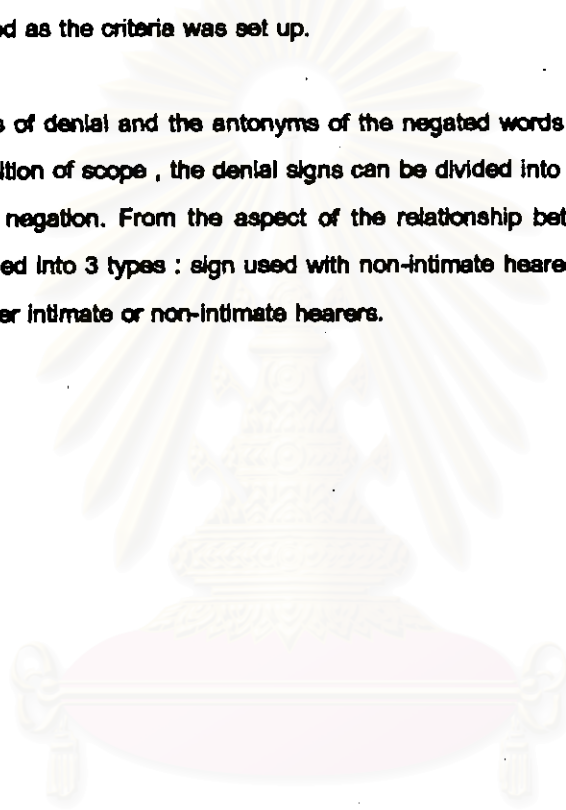
KEY WORD: SIGN LANGUAGE / DENIAL

SUWANNA PRADAPWATTANANGUNE : DENIAL IN THE THAI SIGN LANGUAGE OF SETHSATIAN SCHOOL

THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. PRANEE KULLAVANJAYA, Ph.D. 120 pp. ISBN 974-332-412-7.

This research attempts to study the forms of negation in Thai sign language. The hypothesis is that the speaker's presupposition of scope and the relationship between him and the hearer are the factors that determine the use of these forms. To elicit the data, a set of situations in which denial conditions of speech act given by Glvov were used as the criteria was set up.

The 7 signs of denial and the antonyms of the negated words were discovered . In connection to the speaker's presupposition of scope , the denial signs can be divided into 2 groups : sign for subject negation and signs for predicate negation. From the aspect of the relationship between the speaker and the hearer, these signs can be divided into 3 types : sign used with non-intimate hearers, signs used with intimate hearers and signs used with either intimate or non-intimate hearers.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....ภาษาศาสตร์.....

สาขาวิชา.....

ปีการศึกษา..... 2541.....

ลายมือชื่อนิสิต..... *By สุวรรณกู่*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *พรณี กุลลาวันจยา*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาช่วย.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งและคำแนะนำอันมีค่ายิ่งของรองศาสตราจารย์ ดร. ปราณี กุลละวณิชย์ ซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ ที่นี้ รวมทั้งผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุภาพร ลักษณะนิยานาวิน และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิงกาญญา เทพกาญจนา ที่ได้แนะนำแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น นอกจากนี้ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์นันทนา สำเทียน ที่ตลอดเวลาเป็นสามในการสื่อสารกับนักเรียนหูหนวกรวมถึงอาจารย์โรงเรียนเศรษฐเสถียรทุกท่านที่ให้ความสะดวกตลอดระยะเวลาการเก็บข้อมูล นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณนางสาวฐนิษฐา ยิบพิฑูล ที่ตลอดเวลาอันมีค่ามาเป็นผู้บอกภาษาให้กับผู้วิจัย

ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบคุณอาจารย์ภาคภาษาศาสตร์ทุกท่านที่ให้การสั่งสอน อบรมดูแลผู้วิจัยด้วยความเอาใจ และขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดาของผู้วิจัยที่ได้ให้การสนับสนุน และให้กำลังใจในการศึกษาของผู้วิจัยมาตลอด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์	4
1.3 สมมติฐานในการวิจัย	4
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
2.1 ภาษามือ	5
2.1.1 ค่าจัดความของภาษามือ	5
2.1.2 ภาษามือกับภาษาพูด	6
2.1.3 ประเภทของภาษามือ	12
2.1.4 ภาษามือไทย	13
2.2 แนวคิดเรื่องการปฏิเสธ	15
2.2.1 ไลออนซ์	16
2.2.2 กิวอน	18
2.2.3 สรุป	21
2.3 รูปปฏิเสธ	21
2.3.1 กิวอน	22
2.3.2 เพน	25
2.3.3 สรุป	30
2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟังกับรูปปฏิเสธ	30
3 วิธีดำเนินการวิจัย	33
3.1 การสร้างเครื่องมือ	33
3.1.1 กำหนดเงื่อนไขการปฏิเสธความตามวจนกรรม	33
3.1.2 กำหนดขอบเขตในการวิจัย	37
3.1.3 การสร้างสถานการณ์	38

3.1.4	จำนวนสถานการณ์ที่ใช้เก็บข้อมูล	41
3.2	การเลือกผู้บอกภาษา	42
3.3	การเก็บข้อมูล	43
3.3.1	วิธีการเก็บข้อมูล	43
3.3.2	การบันทึกข้อมูล	43
3.3.3	ปัญหาที่พบในการเก็บข้อมูล	44
3.4	รูปปฏิเสทที่พบในข้อมูล	44
4	รูปทำมือปฏิเสทกับส่วนของข้อความที่ถูกปฏิเสท	51
4.1	รูปทำมือปฏิเสทกับส่วนของข้อความที่ถูกปฏิเสท	51
4.1.1	รูปทำมือปฏิเสทประธาน	51
4.1.2	รูปทำมือปฏิเสทกริยา	53
4.1.3	รูปทำมือปฏิเสทกรรม	56
4.1.4	สรุป	63
4.2	ตำแหน่งทางวากยสัมพันธ์ของรูปทำมือปฏิเสทกับส่วนต่างๆ ของข้อความที่ถูกปฏิเสท	66
4.2.1	ตำแหน่งทางวากยสัมพันธ์ของรูปทำมือปฏิเสทประธาน	66
4.2.2	ตำแหน่งทางวากยสัมพันธ์ของรูปทำมือปฏิเสท ภาคแสดง	66
5	รูปทำมือปฏิเสทกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง	70
5.1	รูปทำมือที่ใช้ปฏิเสทส่วนต่าง ๆ ของข้อความกับความสัมพันธ์ ระหว่างผู้พูดผู้ฟัง	70
5.1.1	รูปทำมือที่ใช้ปฏิเสทประธานกับความสัมพันธ์ระหว่าง ผู้พูดผู้ฟัง	70
5.1.2	รูปทำมือที่ใช้ปฏิเสทภาคแสดงกับความสัมพันธ์ระหว่าง ผู้พูดผู้ฟัง	71
5.1.3	สรุป	76
5.2	ตำแหน่งทางวากยสัมพันธ์ของรูปทำมือปฏิเสทกับความสัมพันธ์ ระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง	78
6	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	83
6.1	สรุปผลการวิจัย	83
6.1.1	เงื่อนไขสมมติฐานเบื้องต้น	85
6.1.2	เงื่อนไขความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง	86
6.2	อภิปรายผล	87
6.3	ข้อเสนอแนะ	89

รายการอ้างอิง	91
ภาคผนวก	93
ประวัติผู้วิจัย	120

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. ตารางแสดงรูปทำมือปฏิเสทที่ใช้ปฏิเสทประธาน	52
2. ตารางแสดงรูปทำมือปฏิเสทที่ใช้ปฏิเสทอกรรมกริยา	54
3. ตารางแสดงรูปทำมือปฏิเสทที่ใช้ปฏิเสทสกรรมกริยา	58
4. ตารางแสดงรูปทำมือปฏิเสทที่ใช้ปฏิเสทกรรม	61
5. ตารางแสดงทำมือกับส่วนของข้อความที่ถูกปฏิเสท	65
6. ตารางแสดงรูปทำมือปฏิเสทประธานกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง	71
7. ตารางแสดงรูปทำมือปฏิเสทกริยากับความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง	76
8. ตารางแสดงทำมือปฏิเสทกรรมกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง	77
9. ตารางแสดงรูปทำมือปฏิเสทส่วนต่างๆของประโยคกับความสัมพันธ์ ระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง	82